

1. MATEJ BOR - SREČANJE

Matej Bor s pravim imenom Vladimir Pavšič je že pred vojno objavljajal gledališke kritike, a k pesništvu ga je pritegnil narodnoosvobodilni boj. Razen s pesništvom se je ukvarjal še z dramatiko, pisanjem filmskih scenerijev in prevajanjem.

Rodil se je v Grgarju pri Novi Gorici, vendar je mladost preživel v Celju, kjer je obiskoval gimnazijo. Na ljubljanski univerzi je študiral slavistiko. Pred vojno je bil nekaj časa profesor. Med okupacijo se je pridružil narodnoosvobodilni vojski. Po vojni pa je deloval kot ravnatelj ljubljanske Drame, nato pa se je posvetil samo književnemu delu.

Borova partizanska poezija izraža sovraštvo do okupatorja, pripravljenost naroda za boj, ponos naroda in njegovo neupogljivost. Pavšičeva poezija vsebuje viharne, bojevite, revolucionarne verze, z udarnim ritmom, kar ponazarja izrazito revolucijsko različico narodnoosvobodilne poezije. Njegove borbene pesmi so izšle leta 1942 v zbirki Previharimo viharje. Druga Borova zbirka z naslovom Pesmi je izšla po vojni. V zbirki Pesmi se je preusmeril v intimnejšo poezijo. V partizanski okvir je uvedel ljubezenske motive. V pesmi Srečanje glavni poudarek ni več na skupni usodi, temveč na usodi posameznika (individualna usoda). Njegova poezija je tudi po vojni ostala v okviru idej socialnega realizma.

Pesniške zbirke: Previharimo viharje, Pesmi, Bršljan nad jezom

Dramska dela: Raztrganci, Težka ura

Srečanje

Srečanje je najpomembnejša Borova balada. Nastala je ob prekopu trupla pesnikove žene Nine, ki so jo Nemci ranjeno predali domobrancem, ti pa so jo ubili. Balada je zelo intimna in govori o neskončni ljubezni pisatelja do Nine.

Kje si? Ne, to nisi ti,

ti si se skrila vame,

tu te smrti ne zajame,

tu so še tvoje oči.

V prvi kitici zelo impresivno (ganljivo) opiše mesto njenega počivališča. V drugi opiše prekop trupla. V tretji ponazori grozljivost njene smrti. V četrti in peti opisuje bolečino ob srečanju z njenimi ostanki. V šesti dokaže njeno prisotnost v svojem srcu. V sedmi čuti njeno telo in duh v sebi. V osmi kitici mu daje mrtva Nina moč in oporo v bolečini njegovega življenja. V deveti in deseti ostane Boru večni spomin na ljubečo Nino. Pesem obsega deset štirivrstičnih kitic, rima je oklepajoča (a,b,b,a), stopica je daktil (-UU). Pesem Srečanje je objavljena v zbirki Pesmi.